

Lékařská etika

Úvod

Etika

- * uvažování o tom, co a jak by mělo být
- * filozofická disciplína x není exaktní vědou
- * vědomá reakce na morálku jako hodnotový systém
- * zkoumá lidskou praxi z hlediska mravnosti
- * hledání tzv. nejvyššího dobra

Profesní etika

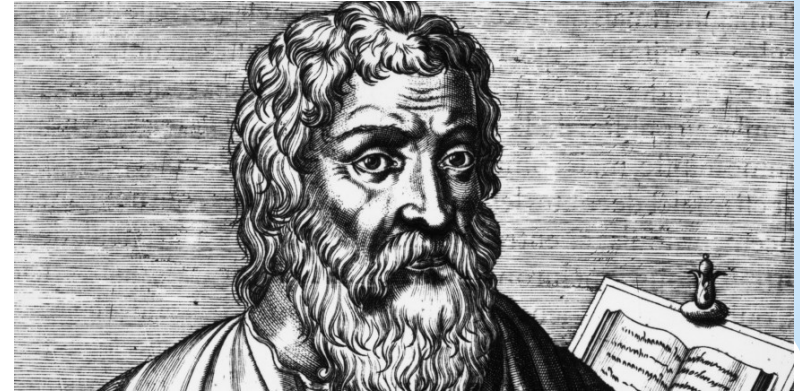
- * zvyklosti a vývoj určité profesní skupiny
- * např. etika právnická, novinářská, politická, pedagogická...
- * odvolává se na standardy a chování očekávané od členů profesní skupiny

Lékařská x „zdravotnická etika“

- * v některých profesích (lékaři, právníci) se etika vyvíjí po staletí
- * lékařská etika tvoří základ pro etiky ostatních nelékařských zdravotnických profesí
- * ošetrovatelská etika, etika zdravotních laborantů, etika porodních asistentek, etika záchranářů, etika fyzioterapeutů

Historický vývoj a principy

- * Hippokratés - Hippokratova přísaha
- * židovství, křesťanství (později i protestanské)
 - principy beneficence a nonmaleficence
- * moderní filozofie atp.
 - principy autonomie a spravedlnosti

Princip beneficence

- * činit pacientovi „dobro“ = co největší míra zdraví
- * x je třeba zvažovat i „dobro“ ostatních
- * problematické např. u duševních chorob
- * pacient může vnímat „dobro“ jinak (odmítnutí zákroku)
- * kolize jednoho „dobra“ s druhým
- * řešení konfliktů = dialog s pacientem

Princip nonmaleficence

- * zásada neškodit (nepoškozovat pacienta)
- * snaha o vyvarování se nedbalosti (i neúmyslné)
- * lidská nedokonalost x odpovědnost
- * informovat pacienta o chybě?

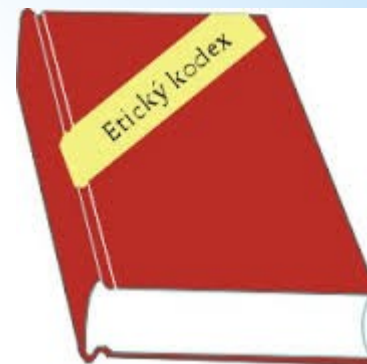
Princip autonomie

- * respektování pacienta jako svéprávné lidské bytosti
- * x paternalismus (lékař jedná jako rodič vůči dítěti) - pouze v odůvodněných případech
- * základ pro vytvoření partnerského vztahu s pacientem (nikoliv asymetrického)

Princip spravedlnosti

- * jde nad rámec vztahu pacient-lékař
- * týká se celého systému (zdravotnictví)
- * např. otázka komu se dostane přednostní péče
- * snaží se řešit legislativa (nelze vždy)
- * realizace práva na život a zdraví (má každý)

Etické kodexy

- * navazují na Hippokratovu přísahu
- * vznik v 20. století (aktualizace 21. století)
- * normativní texty
- * stavovské předpisy
- * profesní morálka (stanovení povinností)

Norimberský kodex

- * reakce na tzv. Norimberský proces s představiteli nacistického Německa
- * etické normy ohledně výzkumu na lidech (x za 2. sv. války dr. J. Mengele)
- * „dobrovolný souhlas lidského subjektu je absolutně nezbytný“
- * pravidla pokusů, míra rizika

Helsinská deklarace

* Helsinská deklarace Světové lékařské asociace (WMA, Soul 2008, resp. Edinburgh 2000)

<http://www.wma.net/en/30publications/10policies/b3/index.html>

* etické zásady pro lékařský výzkum zahrnující lidské bytosti

* upřednostnění zájmu a blaha pacienta před zájmy vědy a společnosti

Etický manuál

- * Etický manuál Světové lékařské asociace (WMA 2009)
<http://www.wma.net/en/30publications/30ethicsmanual/index.html>
- * představení lékařské etiky a základních etických problémů z pohledu světové lékařské asociace
- * „učebnice“ lékařské etiky

Etický kodex ČLK

- * Etický kodex České lékařské komory (ČLK 2007, resp. 1996)
http://www.lkcr.cz/doc/cms_library/10_sp_c_10_eticky_kodex-100217.pdf
- * stavovský předpis profesní samosprávy
- * ochrana života a zdraví
- * mírnění utrpení
- * a to bez ohledu na národnost, rasu, barvu pleti, náboženské vyznání, politickou příslušnost, sociální postavení, sexuální orientaci, věk, rozumovou úroveň a pověst pacienta či osobní pocity lékaře

Etický kodex fyzioterapeuta

- * vychází z WCPT
- * r. 1992 Unie rehabilitačních pracovníků
- * r. 2002 přepracováno na sjezdu Unie fyzioterapeutů
- * <http://www.unify-cr.cz/eticky-kodex-fyzioterapeuta?sid=eab97e2527a7ed1dfc9b8d4f539e3cc4>

Etický kodex fyzioterapeuta

- * obecné zásady
- * výkon povolání
- * vztah ke klientovi
- * vztah k ostatním zdravotnickým profesím
- * závěrečné ustanovení